

HØRINGSUTTALELSER FRA SAGENE TRYGDEKONTOR

Høringsuttalelse om forslag til forskrift om fastsetting av farskap uten mors medvirkning når foreldre er samboere.

Trygdekontoret setter pris på å få avgi høringsuttalelse i saker der vi som instans er direkte berørt i forhold til forskriftsutkastet innhold.

TRYGDEKONTORETS SAKSBEHANDLING

Sagene trygdekontor mottar kun fødselsmeldinger der farskap ikke er erkjent. Sykehusene sender disse fødselsmeldingene direkte til trygdekontoret. Da er det trygdekontorets oppgave å få fastslått farskapet jf. barneloven § 5. På noen fødselsmeldinger har mor oppgitt en mulig far, mens på andre foreligger ingen opplysninger om mulig far.

I de tilfeller mor ikke har oppgitt noen mulig far på fødselsmeldingen innkalles mor til samtale på trygdekontoret. Her må hun opplyse om en mulig far eller ukjent far. Dersom mor ikke ønsker eller kan oppgi hvem som er far til barnet, sendes farskapsaken til Fylkestrygdekontoret for eventuell henleggelse.

I de tilfellene det er oppgitt en mulig far tilskriver trygdekontoret vedkommende, og opplyser at han er oppgitt som mulig far til NN's barn født XX. Han innkalles så til trygdekontoret for enten erkjenne farskapet, eller han kan velge å ta blodprøve for å avdekke om han er biologisk far.

I tilfeller der mor har oppgitt far , og oppgitt far ønsker å erkjenner farskapet, trenger ikke trygdekontoret mors godkjenning for å godta fars farskapserkjennelse. Partene trenger heller ikke å være samboende for at far skal kunne erkjenne dette farskapet uten mors samtykke.

Dette følger av paragraf 4 femte ledd i barneloven.

TILFELLER DER FORSKRIFTEN KAN FÅ BETYDNING FOR TRYGDEKONTORET

Trygdekontoret vil anta at i de fleste tilfeller der foreldre er samboende, erkjenner far farskapet på sykehuset umiddelbart etter barnets fødsel eller ved helsestasjonen før fødsel.

Dersom farskapserkjennelsen av ulike årsaker ikke blir undertegnet på sykehuset eller ved helsestasjon før fødsel, kan være det tilfelle hvor forskriften kan få anvendelse for trygdekontoret. Trygdekontoret vil ta opp disse saken og innkalle mor eller far; se over.

Dersom far møter på trygdekontoret og vil erkjenne uten mors medvirkning/samtykke, er ikke dette noen problem etter dagens system, dersom mor har oppgitt far på fødselsmeldingen.

Det kan ikke utelukkes at det er tilfeller der mor av ulike årsaker ikke ønsker å oppgi samboer som far til barnet selv om samboeren selv ønsker å være far, og kanskje også er barnets biologiske far. Det kan heller ikke utelukkes at det kan foreligge tilfeller der en mann kan ønske å erkjenne et farskap selv om han ikke er barnets biologiske far. Motivet for dette kan for eksempel være av innvandringspolitiske årsaker (oppholdstillatelse), økonomiske årsaker eller religiøst motivert.

DIREKTE KOMMENTARER TIL FORSKRIFTEN

Til § 1.

Trygdekontoret vil bemerke at det vil være bortimot umulig å kontrollere uten mors medvirkning hvorvidt far lever i et samboerforhold med mor, selv om de er registrert på samme adresse. Trygdekontorets elektroniske tilgang til folkeregisteret viser ikke leilighetsnummer. For eksempel viste en tilfeldig valgt adresse i folkeregisteret at 230 personer var bosatt i XXgate 3. (Trygdekontoret hører inn under den bydelen i Oslo som har flest kommunale leiligheter og har en meget sammensatt befolkning). Det er heller ikke mulig for trygdekontoret å kunne kontrollere om en mann som bor på samme adresse som mor bor i kollektiv med henne, er feilregistrert eller bor på hennes adresse av praktiske årsaker. Det er uklart hvilke tilfeller man bor et sted av praktiske årsaker.

Trygdekontoret vil derfor kun måtte forholde seg til fars ensidige opplysninger om at han er mors samboer dersom mor ikke har oppgitt han som far eller samboer.

Til § 2.

Trygdekontoret er enig i at regelverket må utarbeides slik at det gis en plikt til å underrette mor. Det må sikres gode rutiner for at mor får en kopi av erkjennelsen. Dette kan gjøres ved rekommandert brev eller ved at mor må sende en kvittering på at hun har fått kopi av erkjennelsen.

Til § 3.

Trygdekontoret forstår forskriften slik at 3 måneders fristen er begrunnet i trygdeetatens medvirkning i forhold til endelig fastslåing eller endring av farskapet. Når farskapet er erkjent er denne mannen barnets juridiske far. Trygdekontoret vil bemerke at en endring av et uriktig farskap vil kunne ta tid selv med denne fristen, noe som vil ha betydning for de rettighetene mor har til offentlige ytelser som enslig forsørger, bidragsforskudd, utvidet barnetrygd osv. Det er derfor viktig å sikre gode rutiner slik at endring av farskap skjer forttest mulig.

Trygdekontoret slutter seg for øvrig til forslaget.

Til § 4.

Trygdekontoret mener forslaget er fornuftig og er enig i at det ikke skal være noen formkrav knyttet til henvendelsen. Vi er også enig i at Fylkestygdekontoret kan reise sak for retten i slike tilfeller som nevnt i paragraf 4.

OPPSUMMERING

Trygdekontoret mener forskriften vil ha svært liten praktisk betydning, da regelverket i dag ivaretar fars mulighet til å erkjenne farskapet uten mors samtykke når mor har oppgitt han som far. Vi finner det svært lite sannsynlig at ikke mor vil oppgi mannen hun er samboer med som far, dersom han er biologisk far til hennes barn. Videre mener trygdekontoret at ensidige opplysninger fra en som ønsker å oppgi seg som far, ikke ivaretar morens og barnets interesser. Dersom dette skal ivareta fars interesser i forhold til hans rett til å være far, ser ikke trygdekontoret at dagens ordning ikke ivaretar dette godt nok. Forskriften blir nesten umulig å håndheve uten noen form for opplysninger fra mor, da det kun er henne som kan vite hvem som er far til barnet.

Det mest praktiske tilfelle en samboende mann erkjenner eller ønsker å erkjenne farskapet, er der mor er gift med en annen enn barnets biologiske far, og ektemannen er barnets juridiske

far. I mange av de sakene som trygdekontoret får kjennskap til, blir mor og biologisk far gjort oppmerksom på adgangen til å endre farskapet etter barneloven § 7. I de tilfellene juridisk far ikke bor i landet, er det vanskelig/umulig å få tak i han eller han er uvillig til fraskrive seg pater est-farskapet. Det er et problem at trygdekontoret ikke kan gjøre noe, hvis ikke noen av partene reiser sak for domstolen. Det er mange grunner til at sak ikke blir reist, og barnet blir stående med feil far. Trygdekontoret benytter anledningen til å reise spørsmålet om det ikke bør vurderes om trygdeetaten kan få søksmålskompetanse i slike saker på samme måte som det foreslås i utkastet § 4.

Fylkestyngdekontorets adgang til å gå til sak på vegne av barnet. Det foreligger hjemmel for saksanlegg allerede etter § 6. Men denne brukes lite, og bruken varierer over fylkesgrensene. Hvis trygdeetaten får sterkere signaler om å gå til sak på barnets vegne i endringssaker kan dette føre til at flere barn får riktig biologisk far i stedet for å beholde en juridisk far av formaljuridiske grunner. Fylkestyngdekontoret kan pålegge blodprøver og på den måten sikre at barnet får sin riktige biologiske far.

Sagene trygdekontor 161105

Marianne Føyn Berge

Louise Tollefsen

Anne Grete N Spantell